

ПЕРЕДВИБОРЧА ПРОГРАМА
кандидата на посаду директора
Фізико-технологічного інституту металів та сплавів
Національної академії наук України
Калюжного Павла Борисовича

Візія

Зміцнення позицій Інституту, як провідного науково-технологічного інноваційного центру прикладної металургії та ливарного виробництва в Україні. Інститут має бути інтегрованим у промисловість, науково-дослідну та прикладну інноваційну діяльність і міжнародні проекти з орієнтацією в практичне застосування.

Ключові проблеми Інституту, які потрібно вирішувати:

- Застаріле обладнання
- Низький рівень комерціалізації розробок
- Недостатня кількість молодих кадрів
- Низька публікаційна активність та низька цитованість публікацій
- Недостатній рівень конкурсного та позабюджетного фінансування
- Слабка інтеграція з бізнесом і державним замовленням

Пріоритетні наукові напрями діяльності Інституту

Науково-дослідна діяльність Інституту має формуватися у відповідності до актуальних потреб сьогодення.

Потрібно переформатувати тематику досліджень Інституту та сконцентрувати зусилля на перспективних напрямках і дослідженнях, де Інститут має сильну позицію. Звернути увагу на пріоритетну тематику, за якою здійснюється державне замовлення на науково-технічні (експериментальні) розробки та науково-технічну продукцію.

Задачею керівництва Інституту має бути створення таких умов для роботи науковців, що будуть сприяти проведенню ними досліджень на високому рівні та одержанні вагомих наукових результатів. Для цього першочергово провести аудит потреб і проблем підрозділів Інституту.

Управління Інститутом

Система управління Інститутом має здійснюватися на засадах прозорості, звітності та стратегічному плануванні. Щорічно директор має представляти перед трудовим колективом публічний звіт, який висвітлює основні аспекти діяльності Інституту, в тому числі фінансової. Стратегічне планування дозволяє

узгоджувати поточні рішення з довгостроковими цілями розвитку установи. Для формування стратегічного плану дій на найближчі 5 років будуть залучені провідні фахівці Інституту. Стратегія розвитку має бути схвалена Вченою радою Інституту.

Державна атестація Інституту

На основі аналізу «Методики оцінювання наукової діяльності наукових установ під час державної атестації» потрібно визначити пріоритетні показники та зосередити зусилля на їх покращенні задля одержання якнайвищої кваліфікаційної оцінки при черговій державній атестації у 2030 році та входження Інституту до групи А.

Наразі відбувається зростання ролі та повноважень МОН України на академічні установи. Від атестаційної оцінки вже залежить розмір базового фінансування Інституту, а від приналежності до певної групи (наразі Інститут віднесено до групи Б) – розмір посадових окладів наукових працівників, сума додаткових коштів, які виділяє МОН на надбавки, придбання обладнання та розвиток Інституту.

Матеріально-технічна база

Оновлення матеріально-технічної бази Інституту буде здійснюватися такими шляхами:

- Придбання нових приладів за рахунок бюджетних коштів (МОН), що передбачені на розвиток дослідницької інфраструктури за результатами державної атестації Інституту;
- Модернізація лабораторій та центрів колективного користування науковими приладами в межах щорічного фінансування НАН України «Придбання новітнього і модернізація існуючого наукового обладнання»;
- Придбання обладнання за рахунок грантів і конкурсного фінансування;
- Відновлення та ремонт обладнання за рахунок накладних видатків від позабюджетних надходжень.

Крім того, можна підвищити ефективність використання наявного обладнання за рахунок спільного використання приладів усіма підрозділами Інституту. Для цього потрібно проведення аудиту обладнання, його ремонту, відновлення або модернізації.

Кадрова політика та залучення молодих вчених

Інститут має значний кадровий потенціал, проте більшість провідних науковців мають поважний вік. Задля збереження наукових шкіл Інституту, знань досвідчених вчених потрібно забезпечити спадковість поколінь. Для

молоді потрібно створити умови для її розвитку й становлення як науковців – проводити лекції та семінари в Інституті, додаткові навчальні курси тощо.

Для можливості залучення молоді з боку керівництва Інституту буде передбачено додаткові вакансії у наукових підрозділах для нових співробітників віком до 35 років.

Для збереження можливості навчання наукових кадрів в аспірантурі забезпечити успішну акредитацію освітньо-наукової програми підготовки докторів філософії, що планується у 2027 році.

Залучення молодих кадрів можливе через посилення співпраці з закладами вищої освіти України. Одним з кроків є збільшення кількості студентів, що проходять практику в Інституті, що дасть можливість в подальшому залучати їх до наукової роботи та відбирати майбутніх вступників до аспірантури. Іншим рішенням може бути прийом на роботу молодих докторів філософії, які закінчили інші ЗВО.

Фінансове забезпечення

Навчитися реалізовувати дієві заходи по підвищенню обсягів позабюджетного фінансування.

Збільшити кількість заявок на гранти НФДУ, Horizon Europe, NATO SPS та ін. Створити в Інституті робочі групи, які допомагатимуть у написанні грантових заявок, залучати представників грантового офісу Київського академічного університету для пошуку іноземних партнерів.

Під час планування бюджету Інституту крім оплати комунальних послуг та фонду оплати праці будуть передбачені кошти на інші витрати, в тому числі закупівлю витратних матеріалів для проведення досліджень.

Стимулювати виконання господарчих договорів по виготовленню металопродукції, розробленню технологій і сплавів, наданню консультаційних послуг, проектуванню цехів і запуску виробництв. Передбачається запровадити диференційоване призначення відсотка накладних витрат на виконання госпдоговірних робіт. Збільшення сум надходжень за господарчими договорами має зменшувати відсоток накладних витрат для відділу виконавця цих робіт.

Популяризація науки

Не менш важливим напрямом діяльності Інституту є популяризація науки та підвищення інтересу суспільства до наукових досліджень у галузях металургії та ливарного виробництва. У сучасних умовах важливо забезпечувати достатній рівень комунікації з широкою аудиторією, формуючи позитивний імідж установи та підвищуючи довіру до результатів наукових

досліджень. З цією метою передбачається проведення лекцій, науково-популярних заходів, а також організація днів відкритих дверей в Інституті для студентів і широкої громадськості.

Роботи щодо трансферу технологій

Оновити експозицію виставкової зали новими експонатами та розробками. Розробити буклети з пропозиціями для промисловості. Підвищити активність участі підрозділів у щорічних виставкових заходах.

Зосередити зусилля не на кількості розробок і прикладних результатів, а на їх комерціалізації та доведенні до впровадження. Посилити співпрацю з ливарними, машинобудівними, металургійними підприємствами, які будуть давати реальні задачі для досліджень та будуть зацікавлені у результатах роботи науковців.

Утримання та технічне забезпечення споруд Інституту

Одним із ключових завдань керівництва Інституту є раціональне використання фінансових ресурсів, спрямованих на утримання будівель, а також зменшення навантаження на бюджет Інституту, зумовленого витратами на електроенергію в умовах зростання тарифів і нестабільного енергопостачання під час воєнного стану. Для цього необхідно розробити та впровадити комплексну стратегію із залученням робочої групи, до якої мають входити представники наукових відділів.

Одним із напрямів такої стратегії є оптимізація утримання корпусів Інституту. Передбачається проведення інвентаризації приміщень із визначенням їх фактичного використання та технічного стану. Це дозволить визначити потребу у проведенні термінових або планових відновлюваних робіт, у тому числі з метою зменшення теплових витрат. Результатом має стати оптимізація використання площ і скорочення витрат на їх утримання без нанесення шкоди для наукової діяльності.

Не менш болючою є проблема відновлення пошкоджених будівель, що постраждали від обстрілів. Для забезпечення фінансування відновлювальних робіт потрібно залучати кошти державних програм, міжнародних фондів і іншу допомогу.